NN 6/2020 (16.1.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-2640/2018 od 12. prosinca 2019.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

90

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenula Ljiljana Josipović iz Vinkovaca, koju zastupa Ivan Kalauz, odvjetnik u Vinkovcima, na sjednici održanoj 12. prosinca 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Općinski sud u Šibeniku dužan je donijeti odluku u predmetu broj: O-2127/15 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg radnog dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositeljici ustavne tužbe Ljiljani Josipović iz Vinkovaca, Kralja Krešimira 21, određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava iz članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 7.600,00 kuna.

IV. Naknada iz točke II. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ljiljana Josipović iz Vinkovaca (u daljnjem tekstu: podnositeljica), koju zastupa Ivan Kalauz, odvjetnik u Vinkovcima, podnijela je 10. srpnja 2018. ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) smatrajući da je trajanjem postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Šibeniku (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) pod brojem O-2127/15 (ranijeg broja: O-187/80) povrijeđeno njezino ustavno pravo na donošenje odluke u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

1.1. Podnositeljica je ustavnu tužbu podnijela u povodu rješenja Županijskog suda u Šibeniku (u daljnjem tekstu: drugostupanjski sud) broj: Su-Gžzp I-2/2018-2 od 23. svibnja 2018. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko rješenje) kojim je odbijena njezina žalba i potvrđeno rješenje Općinskog suda u Šibeniku (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) broj: Su-Gzp I-28/2017-4 od 14. studenoga 2017. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje) kojim je odbijen, kao neosnovan, zahtjev podnositeljice za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

1.2. Podnositeljica u ustavnoj tužbi predlaže da Ustavni sud donese odluku kojom se ustavna tužba usvaja i naloži prvostupanjskom sudu da u predmetu broj: O-2127/15 donese odluku u najkraćem mogućem roku, kao i da joj se odredi primjerena novčana naknada.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis prvostupanjskog suda broj: O-2127/15.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Podnositeljica je 19. lipnja 2015. (zaprimljen na sud 23. lipnja 2015.) podnijela prijedlog za donošenje rješenja u vezi naknadno pronađene imovine iza pokojne Svetinke Jurić koja je umrla 20. prosinca 1979. Tom prijedlogu prethodilo je pravomoćno rješenje o nasljeđivanju prvostupanjskog suda broj: O-187/80 od 10. travnja 1980. kojim je utvrđeno da

ostavinu pokojne Svetinke Jurić čine nekretnine upisane u zk. ul. 866, 877, 1620, 731, 1070, 1483, 1573 k.o. Primošten, te su, kao njezini nasljednici, proglašeni suprug Božo Jurić te kćeri Nediljka Jurić, Silva Jurić i podnositeljica, svi u 1/4 dijela.

Podnositeljica je u prijedlogu istaknula da u ostavinskom postupku nije utvrđeno da u ostavinu iza pokojne ostaviteljice ulazi i 1/2 dijela nekretnine upisane u zk. ul. 827, podul. 1 k.o. Šibenik (kč. br. 1969/1, kuća površine 183 m^2).

Navela je da je suprug pokojne ostaviteljice Božo Jurić preminuo 27. ožujka 2015. te je, rješenjem o nasljeđivanju prvostupanjskog suda broj: O-1700/15, UPP/OS-60/15 od 19. svibnja 2015., iza njega utvrđena ostavinska imovina sukladno rješenju o nasljeđivanju prvostupanjskog suda broj: O-187/80 od 10. travnja 1980. Nasljednicima iza pok. Bože Jurića proglašeni su na temelju zakona, vlastoručne oporuke i djelomičnog ustupa kćerke Silva Jurić, Nediljka Jurić i podnositeljica, svaka po 1/3 dijela nekretnina te supruga Darinka Jurić, rođ. Konjevoda.

Prvostupanjski sud zaprimio je 29. lipnja 2015. prijedlog kćeri pokojne ostaviteljice, Nediljke Jurić za donošenje rješenja u vezi naknadno pronađene imovine.

Podnositeljica je podneskom od 16. rujna 2015. požurila postupanje u predmetu.

Nakon požurnice podnositeljice od 16. rujna 2015., prvostupanjski sud je 19. rujna 2016. donio rješenje broj: O-2127/2015 kojim je, točkom I. izreke dopunio rješenje o nasljeđivanju broj: O-187/80 od 10. travnja 1980. u točki I. izreke na način da pored utvrđene imovine, ostavinu čini i nekretnina označena kao čestica 1969/1 upisana u zk.ul. 827 podul. 1 k.o. Šibenik za 1/2 dijela, dok je u točki II. izreke određeno da sve ostalo u rješenju ostaje neizmijenjeno.

Protiv tog rješenja, 11. listopada 2016. podnositeljica je podnijela žalbu, a istoga dana žalbu je podnijela i nasljednica Nediljka Jurić.

Rješenjem drugostupanjskog suda broj: 26 Gž-7906/16-2 od 6. prosinca 2016. uvažena je žalba podnositeljice i nasljednice Nediljke Jurić, ukinuto je dopunsko rješenje o nasljeđivanju broj: O-2127/15 od 19. rujna 2016. te je predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Rješenjem prvostupanjskog suda određeno je održavanje ročišta za 24. studenoga 2017. te da će se pozvati nasljednici.

Podnositeljica je 21. rujna 2017. predsjedniku prvostupanjskog suda podnijela zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku zbog duljine trajanja postupka u predmetu prvostupanjskog suda pod brojem: O-2127/15.

Prvostupanjskim rješenjem od 14. studenoga 2017. odbijen je, kao neosnovan, zahtjev podnositeljice za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku jer je prvostupanjski sud zaključio da u konkretnom predmetu, s obzirom na proteklo vrijeme i radnje poduzete u spisu te činjenicu da posebnim propisima nije određena hitnost postupanja i da se odluka o zahtjevu može donijeti u primjerenom roku, nije došlo do povrede prava zaštite na suđenje u razumnom roku.

Podnositeljica je podnijela žalbu na to rješenje koja je drugostupanjskim rješenjem od 23. svibnja 2018. odbijena i potvrđeno je prvostupanjsko rješenje.

Prvo ročište održano je 24. studenoga 2017. na koje je pristupila zamjenica punomoćnika podnositeljice te nasljednici Silva Jurić i Darnika Jurić i punomoćnik nasljednice Nediljke Jurić koja je u međuvremenu preminula pa su pristupili nepozvani nasljednici Davor Jurić, Alisa Jurić i Natalija Jurić Bergam, koji su izjavili da su nasljednici pokojne Nediljke Jurić. Nasljednici su dali nasljedničke izjave i suglasili su se da se ročište odgodi. Sud je odgodio ročište, a sljedeće odredio za 17. siječnja 2018.

Na ročištu od 17. siječnja 2018., na koje su pristupili zamjenica punomoćnika podnositeljice Natalija Jurić Bergam i Silva Jurić s punomoćnicom, doneseno je rješenje da se zbog bolesti sudske savjetnice ročište odgađa za 21. veljače 2018.

Podnositeljica je podneskom od 20. veljače 2018., budući da je punomoćnik podnositeljice telefonskom provjerom na sudu saznao da se sudska savjetnica koja vodi predmet nalazi na bolovanju i ne zna se da li će se održati ročište određeno za 21. veljače 2018., radi ekonomičnosti postupka i izbjegavanja daljnjih troškova, dala nasljedničku izjavu da prihvaća nasljedstvo koje joj pripada na temelju zakona.

Na ročištu održanom 21. veljače 2018. utvrđeno je da spisu prileži podnesak punomoćnika podnositeljice dostavljen putem telefaksa 20. veljače 2018. u kojem je navedeno da je punomoćnik podnositeljice u sudu dobio informaciju da se sudska savjetnica koja vodi predmet nalazi na bolovanju i da stoga ne zna hoće li se održati ročište. Navedeno je također da se ta savjetnica nije nalazila na bolovanju što se može provjeriti u računovodstvu suda, niti je bilo upitno održavanje ročišta. Punomoćnica nasljednica Alise Jurić i Natalije Jurić Bergam istaknula je kako je »po Zakonu o nasljeđivanju jasno precizirano na koji se način daje nasljednička izjava, koja treba biti u skladu s člankom 220. Zakona o nasljeđivanju«, a što nije u konkretnom slučaju pa je predložila odgodu ročišta kako bi pokušao postići eventualni dogovor. Ročište je odgođeno te je novo određeno za 11. travnja 2018.

Podneskom od 10. travnja 2018. podnositeljica je izvijestila prvostupanjski sud da nije u mogućnosti pristupiti na ročište određeno za 11. travnja 2018., jer se nalazi u Austriji. Navela je da smatra da sud ne mora čekati davanje nasljedničke izjave te da se odmah može donijeti rješenje o nasljeđivanju, pa je predložila sudu donošenje rješenja o nasljeđivanju smatrajući da su ispunjeni svi uvjeti.

Ročište od 11. travnja 2018. održano je u prisutnosti punomoćnice nasljednica Alise Bergam, Natalije Jurić Bergam i Silve Jurić te u odsutnosti uredno pozvanog punomoćnika podnositeljice. Utvrđeno je da je Božo Jurić ugovorom o doživotnom uzdržavanju i vlastoručnom oporukom raspolagao kao sa svojim dijelom nekretnine čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik, tako i sa 1/4 dijela nekretnina koje je naslijedio iza smrti supruge pok. Svetinke Jurić, a koji je udio od 1/4 dijela ušao i u dio kuće u Šibeniku izgrađene na čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik. Utvrđeno je da je i iza pokojnog Bože Jurića u odnosu na nekretninu čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik odlučeno u odnosu na njegov suvlasnički udio od 1/2 dijela čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik i u odnosu na 1/4 dijela čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik koje je naslijedio iza pokojne ostaviteljice. S 1/4 dijela čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik koje je naslijedio iza smrti ostaviteljice, Božo Jurić raspolagao je na način da je navedeni suvlasnički dio ostavio kćerkama Silvi Jurić i Nediljki Jurić, a da podnositeljica ne bi bila oštećena u pogledu podjele nekretnine, zauzvrat joj je dao nekretninu »Pokojac« za cijelo s pripadajućom kućicom, što je vidljivo iz rješenja o nasljeđivanju broj: O-1700/15, UPP/OS-60/115 od 19. svibnja 2015. Navedeno je i da je to bila prava volja Bože Jurića čime su bili upoznati svi nasljednici i da to nije ostalo nepoznato podnositeljici pa se stoga ne može tvrditi da se radi o naknadno pronađenoj imovini, te bi se prilikom donošenja dopunskog rješenja iza smrti pok. Svetinke Jurić trebalo voditi računa da se čest. br. 1969/1 k.o. Šibenik raspodjeli na način da nasljednicama Silvi Jurić i Nediljki Jurić (odnosno nasljednicama iza pokojne Nediljke Jurić, Alisi Jurić i Nataliji Jurić Bergam) pripadne svakoj 3/8 dijela, a podnositeljici 1/8 dijela predmetne nekretnine. Sud je odredio da će sve daljnje odluke uslijediti naknadno.

Prvostupanjski sud je naredbom od 27. lipnja 2018. odredio ponovnu automatsku dodjelu ostavinskih predmeta sudske savjetnice koja je postupala u predmetu, jer je zbog korištenja godišnjeg odmora došlo do prestanka njezinog rada, nakon čega će koristiti porodiljni dopust.

Podneskom od 16. listopada 2018., podnositeljica je ponovno požurila prvostupanjski sud ističući da postupak neprimjereno dugo traje. Navela je da je inicirala predmet i čitavo vrijeme predlaže donošenje rješenja o nasljeđivanju kojim bi joj bio uručen njezin dio nasljedstva. Kako bi požurila sud dostavila je nasljedničku izjavu kojom izričito prihvaća nasljedstvo iza pok. Svetinke Jurić te predlaže donošenje rješenja.

Rješenjem od 9. svibnja 2019. određeno je ročište za 12. lipnja 2019. na koje će se pozvati nasljednici.

Podnositeljica je podneskom od 11. lipnja 2019., zaprimljenim na sud 12. lipnja 2019., izvijestila da ne može pristupiti na ročište jer se nalazi u Austriji i da je u spis dostavila nasljedničku izjavu kojom izričito prihvaća nasljedstvo iza pok. Svetinke Jurić, smatrajući stoga da njezina nazočnost na raspravi nije potrebna te je predložila da se održi u njezinoj odsutnosti.

Na ročištu od 12. lipnja 2019., rasprava je počela iznova zbog promjene sudske savjetnice, te je pročitan sadržaj spisa. Utvrđeno je da je pristupila nasljednica Natalija Bergman Jurić osobno s punomoćnicom te nasljednice Alisa Jurić i Silva Jurić s punomoćnicom, dok je za podnositeljicu pristupio punomoćnik; da spisu prileži podnesak punomoćnika podnositeljice zaprimljen 12. lipnja 2019. putem telefaksa kojim je ispričala svoj nedolazak; da spisu prileži ostavinski spis iza pokojnog Bože Jurića broj: O-1700/2015 te je u isti izvršen uvid. Punomoćnica nasljednica Alise Jurić i dr. izjavila je da je moguće sklapanje nasljedničkog sporazuma i da su pregovori u tijeku, a sve s obzirom na način na koji je koncipirana izreka pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju iza pokojnog Bože Jurića broj: O-1700/2015 kojim je obuhvaćena nekretnina oznake kč. br. 1969/1 zk. ul. 827 k.o. Šibenik, a koja je također predmet konkretnog ostavinskog postupka te je zatražila odgodu ročišta za rujan. Sud je odgodio ročište i odredio novo za 4. rujna 2019.

Podneskom od 1. srpnja 2019. podnositeljica je navela da je zaprimila presliku zapisnika sa ročišta od 12. lipnja 2019. te se očitovala na navode punomoćnika zakonskih nasljednika. Istaknula je da su neistiniti navodi punomoćnika preostalih zakonskih nasljednika glede mogućnosti sklapanja nasljedničkog sporazuma i da su pregovori u tijeku, budući da ju nitko nije kontaktirao, a o toj mogućnosti odmah bi izvijestila sud. Navela je da je dala svoju nasljedničku izjavu te da stoga nije potrebna njezina nazočnost ročištu određenom za 4. rujna 2019. pa je predložila da se održi u njezinoj odsutnosti. Ponovno je predložila da se odmah donese rješenje o nasljeđivanju smatrajući da su za to ispunjeni uvjeti.

Na ročištu od 4. rujna 2019., u prisutnosti punomoćnice nasljednica Natalije Jurić Bergam i Silve Jurić te u odsutnosti uredno pozvanog punomoćnika podnositeljice, utvrđeno je da spisu prileži podnesak podnositeljice od 2. srpnja 2019., koji je uručen zakonskim nasljednicama, kojim podnositeljica negira pregovaranje oko sklapanja nasljedničkog sporazuma. Punomoćnica zakonskih nasljednica istaknula je kako je u tijeku moguće mirno rješenje postupka te da će nasljednici obavijestiti sud u roku od 15 dana o mogućnosti sklapanja nasljedničkog sporazuma, a ako ne bude postignut u tom roku predložila je da sud donese odluku o prijedlogu. Sud je upozorio punomoćnicu nasljednica da nije moguće donijeti odluku o prijedlogu za raspoređivanje naknadno pronađene imovine bez nasljedničkog sporazuma budući da je predmetnom nekretninom suprug ostaviteljice, koji je rješenjem o nasljeđivanju proglašen njezinim nasljednikom, već raspolagao i to na način kao da je nekretnina bila njegovo vlasništvo za cijelo, i to oporukom te ugovorom o doživotnom uzdržavanju. Sud je upozorio da je rješenje o nasljeđivanju iza pok. Bože Jurića kojim je predmetna nekretnina podijeljena na katove na način